

# Praktické zkušenosti s výskytem varicelly na Porodnicko- gynekologické klinice FN HK

## XV. HRADECKÉ VAKCINOLOGICKÉ DNY

MUDr. L. Hobzová, Ph.D.

Nemocniční hygienik FN HK

MUDr. Š. Rumlarová

Klinika infekčních nemocí FN HK

# Varicella – exantémové infekční onemocnění

- Původce VZV (DNA virus)

Výskyt – převážně u dětí do 10 let

- Inkubační doba 10-21 dní

Přenos - přímým kontaktem s nemocným, vdechnutím infekčního aerosolu, transplacentárně

- Infekciozita – vysoká

(míň infekční než spalničky, víc než příušnice a zarděnky)

- Preventabilní vakcinací

# Varicella

## - průběh u nevakcinovaných osob

- Generalizovaná svědivá vyrážka

progredující - makulopapulární, vezikulární, krusty

Všechna stadia lézí ve stejnou dobu

Hrudník, záda, krk, tvář

celé tělo; 4 - 7 dní

- Komplikace u dětí

- bakteriální superinfekce-kůže

virová pneumonie u dospělých



# Varicella

## - průběh u nevakcinovaných osob

- Zdravé děti – mírný průběh, vyrážka nevolnost, teplota několik dnů
- Kojenci, adolescenti, dospělí, těhotné ženy a imunokompromitovaní - těžší průběh nemoci s vyšší incidencí komplikací

Prodělání onemocnění - doživotní imunita

(imunokompromitovaní – druhý výskyt nemoci)

Reinfekce virem – naboostrování bez projevů nemoci či detekovatelné virémie

# Varicella - průběh u vakcinovaných osob

- Průlomové infekce (breakthrough varicella)
- Onemocnění více jak 42 dní od VACE
- Afebrilní průběh či mírná teplota  
makulopapulozní exantém, <50

U osob po dvou dávkách vzácná

po jedné dávce vakcíny - 25-30 %  
osob průběh jako nevakcinovaní

- Méně infekční, obtížnější dg.



# Osoby v riziku těžkého průběhu varicelly

- Imunosuprese – leukémie, lymfom, imunosupresivní léčba, deficit buněčné imunity, HIV pozitivní děti,
- **Novorozenci** matek s varicelou 5 dní před a 2 dny po porodu
- **Nedonošené** hospitalizované děti exponované VZV – stáří  $\geq 28$  GT a víc u matek, které neprodělaly neštovice
- Nedonošení  $< 28$  GT s porodní hm.  $< 1000$ g (bez ohledu na matčin stav imunity proti varicelle)
- **Těhotné ženy** bez prokázané imunity proti varicella

Riziko diseminace, pneumonie, hepatitida, encefalitida, DIC, hemoragické léze

# Varicella – u těhotných

- Těhotné - výskyt varicelly – 0.1% žen (fyziologická imunosuprese)

Intersticiální pneumonie u těhotné ve 3. trimestru – až úmrtí matky

- Dítě :1. trimestr – 2-3% plodů (embryopatie)  
3. trimestr – 25% plodů

Onemocnění delší dobu před porodem – u matky přestup protilátek a dítě se narodí zdravé

2-3 T před porodem – neonatální varicella, většinou lehký průběh

5 dní před a 2 dny po porodu – není pasívní přenos protilátek- riziko diseminované infekce (plíce, játra) – riziko úmrtí 30 %

# Kazuistika 1

- Výsev varicelly u těhotné - 40. týden těhotenství, hospitalizace na KIN, info PGK
- Porod na výkonovém sálku PGK, odkloněn provoz sálku, vyčleněn imunokompetentí personál
- Porod nekomplikovaný
- Po porodu matka i dítě zpět na KIN, přidělena novorozenecká sestra



# Kazuistika 2

- Těhotná 2. gravidita - 39. týden těhotenství, kontakt doma s nemocným dítětem, přivezena RZP pro porod v běhu
- V době porodu bez výsevu, 17. den ID, 7. den acyclovir
- Porod nekomplikovaný na porodním sále
- Po porodu i s dítětem přeložena na KIN, přidělena novorozenecká sestra
- Acyclovir do 10. dne od porodu

Personál PGK i DK imunní (prodělání varicelly v dětství)

# Kazuistika 3

- Výskyt varicelly u sanitáře PGK (slouží na operační, odd. těhotných i fyziol. novorozenců)
- Seznam kontaktů – vytipování neimunních osob
- anamnéza -prodělání onemocnění, vyšetření protilátek

## Osoby v kontaktu imunní

Vyšetření PGK kliniky a novorozenecké části DK

Zjištění stavu imunity – vakcinace neimunních (jednorázová akce)

# Varicella – opatření při výskytu

- Hospitalizované děti

ODCHT, ORL, NCH – děti, DK, PGK  
(imunoprese, těhotné)

Dospělí – 3. interní metabolická JIP – výskyt  
varicelly u IS pacienta po transplantaci – varicellová  
pneumonie

Další transplantovaní spolupacienti v kontaktu!

IS personál

Stav imunity, acyclovir

# Varicella – opatření při výskytu

- Izolace pacienta – A – „airborne“+ C – contact
- Podtlaková ventilace nebo uzavřené dveře
- Péče – imunokompetentní osoby
  
- Seznam kontaktů – vytipování neimunních osob

Info o prodělání onemocnění ( zdravotníci, pomocný personál, spolupacienti), vyšetření protilátek

- Vakcinace
- Antivirotika
- IVIG

# Varicella – opatření při výskytu u těhotných a novorozenců

- Profylaxe – VZV globulin – novorozencům matek s varicellou 5 dní před a 2 dny po porodu a novorozencům pod 28 GT
- Antivirotika,
- Postexpoziční vakcinace vnímavých osob do 3 ( až 5 dní dle ACIP) dnů od kontaktu,

# Varicella – prevence výskytu ve zdravotnickém zařízení

- Imunní personál dětských oddělení
- PGK
- Péče o imunosuprimované
- Plošná vakcinace neimunních zdravotníků – ZL péče – vstupné prohlídky

Pozn. Omezení práce očkovaných zdravotníků s varicella-like exantémem (péče pacienti v riziku těžkého průběhu)

Počkat až udělají krusty nebo u makulopapul víc jak 24 h bez nové léze

Děkuji za pozornost

